

GAZİANTEP
İSLAM
BİLİM VE
TEKNOLOJİ
ÜNİVERSİTESİ

Türkiye İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri Dekanlar Konseyi

TÜRKİYE İLAHİYAT VE İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTELERİ

29. DEKANLAR TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRGESİ

17 Nisan 2025

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erol ÖZVAR'ın katılımı ile 17 Nisan 2025 tarihinde Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşen Türkiye İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri Kalite Geliştirme Çalışmaları odaklı 29. Dekanlar Toplantısı'nın sonuç bildirgesi şu şekildedir:

Dünyamız sosyal, kültürel, ekonomik, siyasi vb. açılardan büyük bir dönüşüm geçirmektedir. Bu dönüşümün bir parçası olarak mevcut küresel sistemin derinleştirilerek devam etmesi için çaba gösteren güçler, başta İslam dünyası olmak üzere gelişmekte olan ve geri kalmış ülkeler üzerindeki baskılarını artırmaktadır. Bunun tipik örneği, yaklaşık 18 aydır bütün dünyanın gözü önünde sürdürülen Gazze katliamlarıdır. Bugüne kadar 51 bin insanın ölmesine, 200 bin insanın yaralanmasına ve iki milyon insanın evini, işini ve geleceğini kaybetmesine neden olan bu saldırıların bir an önce durdurulmasını istiyoruz. İsrail'in soykırıma varan saldırılarının durması ve Filistin halkının özgürlüğüne kavuşması için mücadele etmek, ahlaki ve insani değere sahip her kişinin, toplumun ve ülkenin omuzlarında büyük bir sorumluluktur.

Dünyamızın inancı, dili, ırkı ve kültürü ne olursa olsun özgürlük, adalet, merhamet ve iyiliğin herkes için cari olduğu bir geleceğe ulaşması için herkesten çok Müslümanlara büyük görevler düşmektedir. Müslümanlar, tarihte bu bilinçle çalışan pek çok eğitim kurumu ihdas etmiştir. Bu misyonu günümüzde Türkiye Yükseköğretiminde temsil eden kurumların başında İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri gelmektedir. Bu kurumlarımız, İslam medeniyetinin tüm insanlığa hitap eden tarihsel vizyonunun önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, fitratı bozan, insanlık ailesini sınıflara bölen, şiddet ve terör üreten akımlara karşı duran ilimlerin etüt edildiği kurumlardır. Bu kurumların temel hedeflerinden biri de milli, manevi ve insani değerleri taşıyan, toplum yararını kişisel çıkarının üstünde tutan, sorumluluklarının farkında, geniş bir dünya görüşüne sahip bireyler yetiştirmektir. İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, bu misyon ve hedef doğrultusunda çalışarak daha adil ve özgür bir dünyaya giden en emin ve etkili yolu açmaktadırlar.

İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, İslam coğrafyasında yaygınlaşan radikal eğilimlerin din adına meşrulaştırılmasını engelleyen **tek akademik ve entelektüel direnç noktasıdır**. Din adına her türlü ifrat/şiddet içeren yorum (radikal isyanın İslamileşmesi/heretik spiritüel akımların din olarak sunulması) tehlikesine karşı derin dini bilgiyi üreterek, tekfir ve şiddetin

önüne geçer. Bu kurumlar olmadan, dinin yanlış yorumlanmasından kaynaklanan kaosun önlenmesi neredeyse imkânsızdır.

Medya ve popüler söylemlerin yarattığı yüzeysel dini tartışmalar karşısında da İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, **akademik derinlik ve eleştirel analiz sunan tek kurumdur**. Popüler kültürün acımasız dönüştürücü etkisi karşısında İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri ürettikleri bilimsel bilgi ve bakış açısıyla önemli bir eleştirel perspektif sunmaktadır. Dinden uzaklaşma veya radikalleşme gibi uç eğilimler, ancak sağlam bir teolojik alt yapıyla dengelenebilir. Yetersiz dini söylemler toplumsal kutuplaşmayı tetiklerken, fakültelerimizin disiplinlerarası çalışmaları bu boşluğu doldurur.

Türkiye'deki İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, Ortadoğu başta olmak üzere tüm bölgelerde ortaya çıkan **çağdaş sorunlara İslami perspektiften çözüm üretme** misyonunu üstlenir. Gelenek ile moderniyi bağdaştıran, kadın, aile, küreselleşme gibi güncel konulara dair dini içerikler üretmede kritik bir rol oynar. Bu kurumlardaki bilimsel çalışmalar olmadan İslam Dünyası "Batılı hegemonya karşısında kimlik bunalımına" cevap veremez ve uluslararası düzeyde sesini duyuramaz.

Özetle: İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri, din adına ortaya çıkartılan yapay **kaosun freni/çözümü, toplumsal din anlayışının bilimsel temeli ve İslam Dünyasının entelektüel rehberidir**.

Fakültelerimiz tarihin derinliklerinden gelen bu sorumluluklarını daha etkili yerine getirebilmesi için kendi köklerinden yenilenmesini ve güncellenmesi gerekmektedir. Bunun için:

1. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2024 yılında ikinci öğretime öğrenci alınmamasına yönelik alınan karar, fakültelerimize daha yüksek puanlı öğrencilerin yerleşmesine imkân sağlamış ve bu durum büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu önemli ve isabetli adımı dolayısıyla Yüksek Öğretim Kurulu Başkanımıza teşekkürlerimizi sunar, birinci öğretim programlarında da kontenjan ayarlamasının yapılması gerektiğini arzu ettiğimizi ifade etmek isteriz
2. İlahiyat ve İslami İlimler Fakültelerinde isim birliği, evrensel bakış açısı, istihdam alanına uygun müfredat yenilenmesi ve uluslararasılaşma temelinde yapısal dönüşüm gerekmektedir.
3. Lisans eğitiminin kalitesini artırmak için öğrenci alımı öğretim elemanı kapasitesiyle uyumlu hale getirilmeli, Arapça ve Kur'an eğitiminde standart ve koordinasyon sağlanmalıdır. Mezunların istihdam yeterliliklerine uygun esnek programlar geliştirilerek müfredat çeşitlendirilmelidir. Yeterlilikler, MEB, Diyanet ve akreditasyon kurumlarının çerçevesinde standardize edilmelidir.
4. Lisansüstü eğitimde kalite için ALES ve dil puanı taban şartı, müfredat birliği, tezde danışmanlık ve etik eğitimi, teknolojik donanım, jüri önünde seminer zorunluluğu ve ortak tez kılavuzu önerilmektedir. Danışmanlık ve öğrenci yükü düzenlenmeli, bilim dalları diplomada açıkça belirtilmeli ve ÜAK tarafından güncellenmelidir.
5. İLİTAM Programları hem uygulamalı bir eğitim olan din eğitimi için uygun olmadığından hem de artık bütün illerde İlahiyat/İslami İlimler Fakülteleri bulunmasından dolayı ya kaldırılmalı ya da mümkün olduğu oranda sınırlandırılmalıdır.

6. İlahiyat alanında araştırma projeleri teşvik edilmeli, özellikle uluslararası projeler ve disiplinler arası çalışmalar desteklenmeli, YÖKSİS veri sorunları giderilmeli, projeler sınıflandırılmalı ve akademik teşvik sistemi denetlenerek güçlendirilmelidir. MEB ve DİYANET gibi kurumlarla kurumsal işbirliği çalışmalarının proje temelli planlanmasıdır.
7. Bilimsel yayıncılığı desteklemek için yayın yönetmeliği güncellenmeli, koordinatörlükler kurulmalı ve DOI sistemine geçilmelidir. Yayın etiği denetimi güçlendirilmeli, yapay zeka, dijital ve sosyal medya içerikleri etkili kullanılmalı, etkinlik çıktıları uluslararası platformlara entegre edilmelidir.
8. Performans izleme için etik farkındalık, teşvik sistemleri ve YÖKSİS'e eksiksiz veri girişi güçlendirilmelidir. Akredite fakültelerin başarılı uygulamaları örnek alınarak izleme ve denetim mekanizmaları sürdürülebilir hâle getirilmelidir.
9. Doçentlik süreçlerinde nesnel ve şeffaf kriterler, güncellenmiş dil şartları ve yeniden ihdas edilecek sözlü sınavla değerlendirme güçlendirilmelidir. Uluslararası yayın ve projeler, disiplinlerarası çalışmalar ve etik denetim mekanizmaları özel teşviklerle desteklenmelidir.